

10 tips voor een snellere opstart

Kick OS!

Volgens Microsoft zou Windows niet veel meer dan 30 seconden nodig mogen hebben om op te starten en je bureaublad kant-en-klaar op het scherm te toveren. Lijkt dit je nauwelijks haalbaar, probeer dan eens de tips uit dit dossier. Wedden dat je hiermee een fikse tijdswinst realiseert? CEDRIC MESKENS

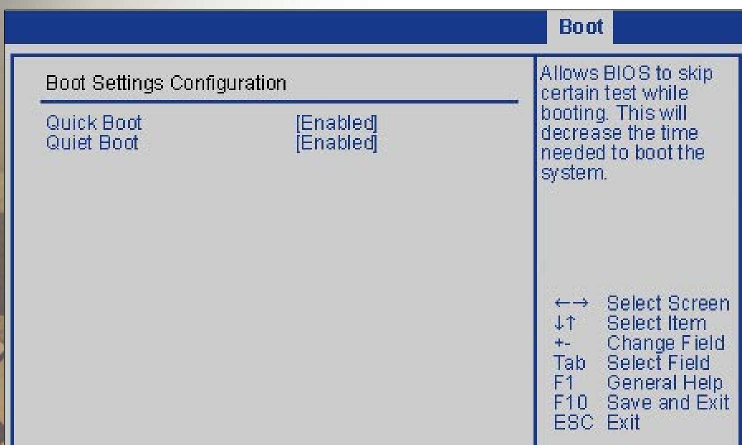
Er bestaan heel wat commerciële pakketten die je een supersnelle Windows (XP of Vista) beloven na het uitvoeren van enkele automatische tuningoperaties. In de praktijk blijken dat vaak loze beloftes; via enkele manuele ingrepen en de hulp van gratis tools krijg je een vergelijkbare tijdswinst. Ook circuleren er op het internet heel wat 'supertips' die uiteindelijk nauwelijks of helemaal niets opbrengen. Berucht is bijvoorbeeld de registertweak 'EnablePrefetcher', die ervoor zou zorgen dat Windows en allerlei toepassingen sneller opstarten. Niet dus! In dit dossier vind je alleen maar beproefde technieken. Bovendien hebben we de tijdswinst vermeld die elke ingreep op ons eigen (zwaarbeladen en opzettelijk niet geoptimaliseerd) proefsysteem wist neer te zetten. Die tijdswinst kan natuurlijk wel verschillen op je eigen systeem! Benieuwd hoe snel jouw computer na elke ingreep opstart? Gebruik dan het gratis BootTimer www.planetsoft.org of BootVis (nog te vinden op onder meer www.majorgeeks.com/download.php?det=664) – echter niet voor Windows Vista. BootVis is tegelijkertijd ook een tuningtool, maar we raden je af die functies te activeren, in weerwil van de talrijke sites die BootVis ook als versneller de hemel in prijzen.

BIOS

TIJDSWINST: circa 4 seconden

Het BIOS maakt dan wel geen deel uit van Windows, maar toch loont het misschien wel de moeite om na te gaan of enkele opties wel optimaal zijn ingesteld. Het BIOS-menu bereik je door bij het opstarten een speciale toets(combinatie) in te drukken. Vaak is dat de **Del**-toets. Ga op zoek naar de optie **Quick Boot** of **Quick Power On Self Test** en activeer die. De zogenoemde POST ('Power On Self Test') wordt hierdoor versneld. Zorg er ook voor dat het BIOS het medium met Windows zo snel mogelijk vindt. Dat doe je door de **Boot Sequence** zodanig in te stellen dat de pc meteen van de harde schijf zal opstarten, in plaats van eerst nog bij je diskette- of cd/dvd-station aan te kloppen. Laat daarnaast geen tijd verloren gaan door het BIOS naar eventuele diskettestations te laten speuren. Schakel daarom de optie **Floppy Seek** of **Boot Up Floppy Seek** uit. Vermijd dat het BIOS de harde schijven telkens opnieuw moet configureren. De eerste keer kan je de **Auto-detect** functie voor harde schijven activeren. Een volgende keer noteer je de aangetroffen waarden, stel je het type in op **User** en vul je die waarden hier manueel in. Let wel: laat **Auto-detect** geactiveerd als je van verwisselbare schijven (met verschillende capaciteit) opstart.

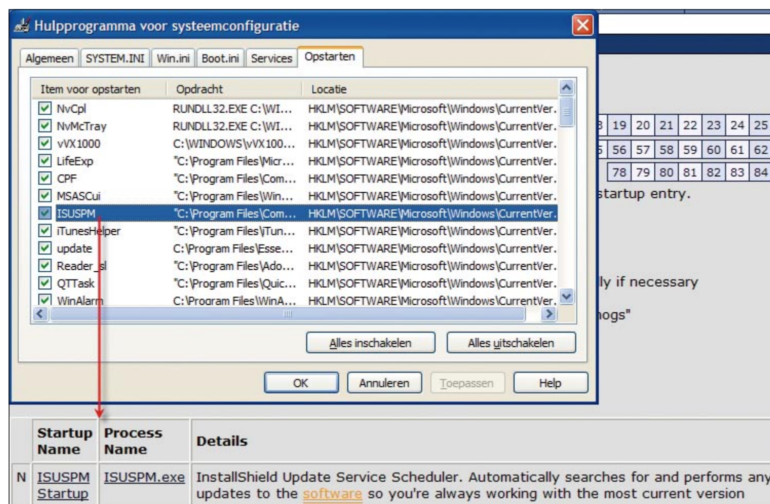

Een grondige POST-test is niet (altijd) nodig!

Mee-eters

TIJDSWINST: 9,32 seconden

Bij twijfel kan je terecht in de uitgebreide databank van Networktechs.

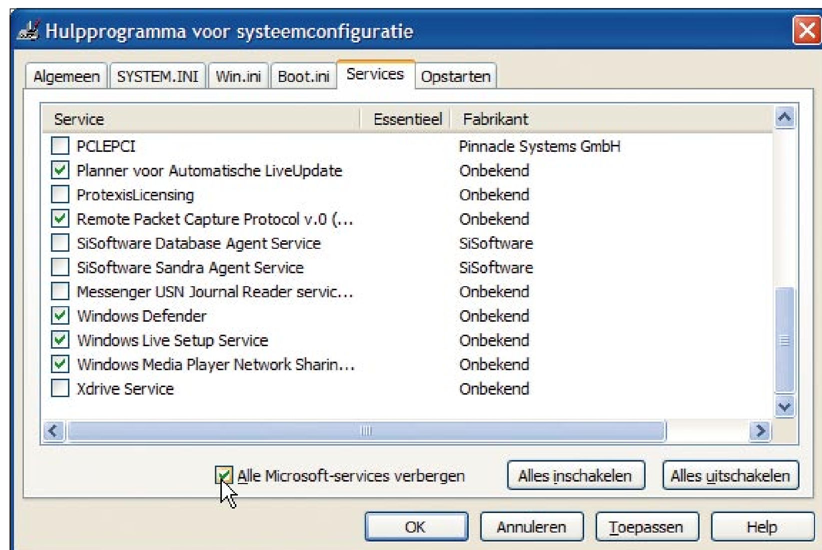
Als je je pc al een tijdlang in gebruik hebt en je probeert geregeld eens een programmaatje uit (en vergeet het ook weer te verwijderen), dan zal je veel baat ondervinden van deze tip: verwijder alle overbodige programma's die samen met Windows opstarten. Dat kan je vanuit Windows, via de opdracht *msconfig*. Op het tabblad **Opstarten** krijg je dan een overzicht van alle programma's die samen met Windows opstarten. Het volstaat het vinkje te verwijderen naast de items die je niet langer nodig acht. Twijfel je, raadpleeg dan een online bron als www.sysinfo.org/startuplist.php, http://startup.networktechs.com of www.processlibrary.com/directory. Windows Vista heeft een informatievere tool aan boord: start de Windows Verkenner op, klik op **Hulpprogramma's** en kies **Softwareverkenner**. Bij **Categorie** selecteer je vervolgens **Programma's in de map Opstarten**. Een nog krachtiger alternatief voor beide Windows-tools is het gratis Autoruns http://technet.microsoft.com/en-us/sysinternals/bb963902.aspx. Op het tabblad **Everything** krijg je een overzicht van alle mee-eters. Door het vinkje naast zo'n item weg te halen, schakel je het tijdelijk uit. Om het definitief te verwijderen, kies je **Delete** in het snelmenu. Doe dat echter alleen als je zeker bent dat het item overbodig is!

Services

TIJDSWINST: 5,34 seconden

Tegelijk met Windows starten ongemerkt vaak nog tientallen andere programma's op, de zogenoemde services. Die voeren op de achtergrond allerlei taken uit en snoepen daarbij vaak gretig van je systeembronnen. Ook hiervoor kan je weer terecht bij *msconfig*, dit keer op het tabblad **Services**. Plaats hier bij voorkeur een vinkje bij **Alle Microsoft-services** verbergen en verwijder nu de vinkjes bij de overgebleven items. Sommige onderdelen, zoals de service van je antivirustool bijvoorbeeld, laat je natuurlijk beter ongemoeid. Het is trouwens niet omdat een service van Microsoft afkomstig is dat je die zomaar z'n gang moet laten gaan... Schakel echter nooit zomaar een voor jou onbekende service uit: sommige (van Microsoft) zijn namelijk absoluut onmisbaar. Rijst er opnieuw twijfel, consulteer dan online bronnen als www.techspot.com/tweaks/winxp_services/print.shtml en www.theeldergeek.com/services_guide.htm voor XP, of www.speedyvista.com/services.html voor Vista.

Microsoft-services: wel veilig, maar niet altijd absoluut noodzakelijk!

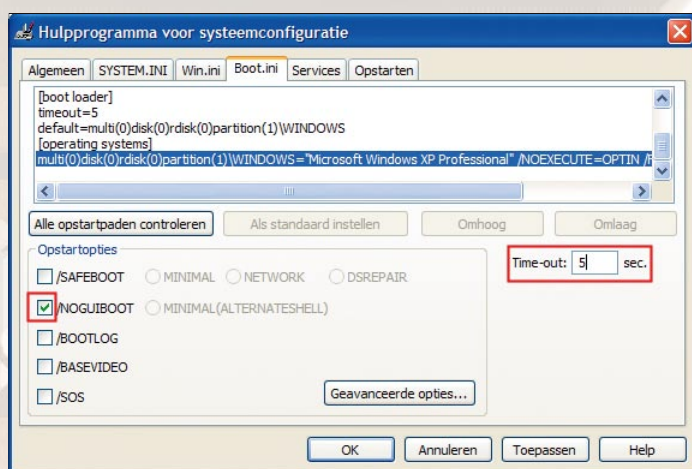

Opstartlogo & time-out

TIJDSWINST: 1,15 seconden (zonder time-out)

Tips 2 en 3 hebben je ongetwijfeld flink wat tijdswinst opgeleverd. De volgende tips zijn minder spectaculair, maar wij gaan voor elke seconde... Dat is dan ook wat je ongeveer mag verwachten door het opstartlogo van Windows uit te schakelen. In XP kan dat via *msconfig*, waar je op het tabblad **Boot.ini** een vinkje plaatst bij **/NOGUIBOOT**. Werk je met een dual boot-systeem, waar je bij het opstarten moet aanduiden welk besturingssysteem je verkiest, dan kan je in ditzelfde venster het aantal seconden verminderen dat Windows op je beslissing wacht (standaard is dat 30). In Vista kan je eveneens terecht bij msconfig. Hier heet het tabblad wel **Computer opstarten**, en ook /**NOGUIBOOT** kreeg een duidelijkere omschrijving mee: **Zonder gebruikersinterface starten.**

Een snellere time-out bij een dual boot kan een – alerte – gebruiker heel wat tijd besparen.

Grafisch

TIJDSWINST: 1,36 seconden

Tovert Windows bij het opstarten een van je fraaie vakantiefoto's op je bureaublad? Best leuk, maar zo'n gimmick heeft z'n prijs: een (iets) langere opstarttijd! De achtergrond van je bureaublad schakel je als volgt uit: klik met de rechtermuisknop op het bureaublad en kies **Eigenschappen.** Ga naar het tabblad **Bureaublad** en selecteer **(Geen)** in de lijst. Je kan het natuurlijk nóg drastischer aanpakken en Windows van alle franje ontdoen. Hiervoor klik je met de rechtermuisknop op **(Deze) computer**, waar je **Eigenschappen** selecteert. Ga naar het tabblad **Geavanceerd** (in Vista klik je eerst nog op **Geavanceerde systeeminstellingen**) en druk op de bovenste knop **Instellingen.** Op het tabblad **Visuele effecten** stip je vervolgens **Beste prestaties** aan. Het is natuurlijk de vraag of zo'n kale Windows die minuscule tijdswinst wel rechtvaardigt...

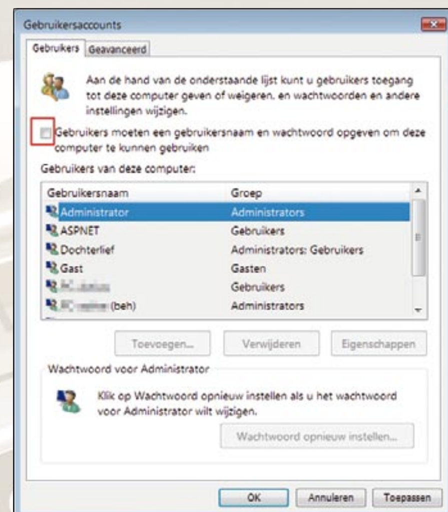
50% lelijker en 0,5% sneller: de moeite?

Doorstart

TIJDSWINST: 4 seconden

Ben je de enige gebruiker van je pc, of gebeurt het maar heel af en toe dat iemand anders van zijn/haar account gebruik maakt, waarom zou je Windows dan niet zo instellen dat er automatisch naar je bureaublad wordt doorgestart, zonder je te moeten aanmelden? Als dit scenario je niet afschrikt, tik dan de opdracht *control userpasswords2* in en verwijder op het tabblad **Algemeen** het vinkje bij **Gebruikers moeten een gebruikersnaam en wachtwoord opgeven om deze computer te kunnen gebruiken.** Bevestig met **OK** en vul het account in waarmee Windows standaard moet opstarten. Achteraf kan je deze handeling altijd weer ongedaan maken, mocht je dat willen. In Vista doe je dat op dezelfde manier, maar het tabblad **Algemeen** heet hier wel **Gebruikers.**

Geen aanmeldscherm. Dat levert alweer een paar seconden op!

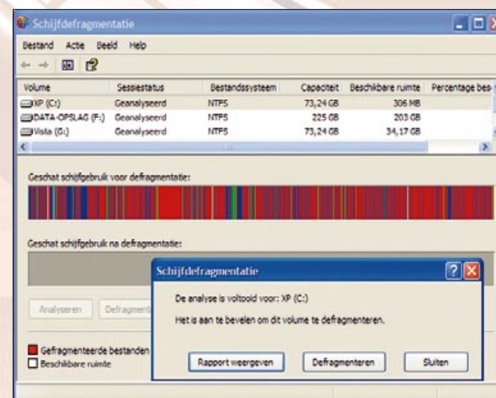

Defragmentatie

TIJDSWINST: 1,02 seconden

Hoe vaker je programma's en gegevens wegschrijft en nadien weer verwijdert, hoe groter de kans dat die data fysiek op de schijf versnipperd geraken. We spreken dan van fragmentatie. Het kan ook gebeuren dat allerlei opstartbestanden gefragmenteerd worden opgeslagen, en dat kan leiden tot een – weliswaar heel lichte – vertraging bij het opstarten. Niet veel tijdswinst in het verschiet dus, maar goed: fragmenteren kan nooit kwaad, en je hoeft er ook je bed niet bij op te maken. Ga naar **Alle programma's, Bureau-accessoires, Systeemwerkset** en kies **Schijfdefragmentatie.** Druk op **Analyseren** en bevestig met **Defragmenteren** als de analyse dat nuttig acht. Doe dat misschien best net voor je een langere pauze neemt. De defragmentatietool in Vista geeft je minder feedback. Wel kan je op elk moment een defragmentatie starten via de knop **Nu defragmenteren.**

Met een ongedocumenteerde schakeloptie kan je echter ook alléén de opstartbestanden laten defragmenteren, zowel in XP als in Vista. Ga naar de opdrachtprompt (XP) of tik *cmd* in bij **Zoekopdracht starten** en bevestig met **Ctrl+Shift+Enter** (Vista). Tik nu het volgende commando in: *defrag –b %systemdrive%*. Ogenschijnlijk gebeurt er niets, maar Taakbeheer (**Ctrl+Shift+Escape**) vertelt je dat Defrag.exe en DfrgNtfs.exe naarstig in de weer zijn.

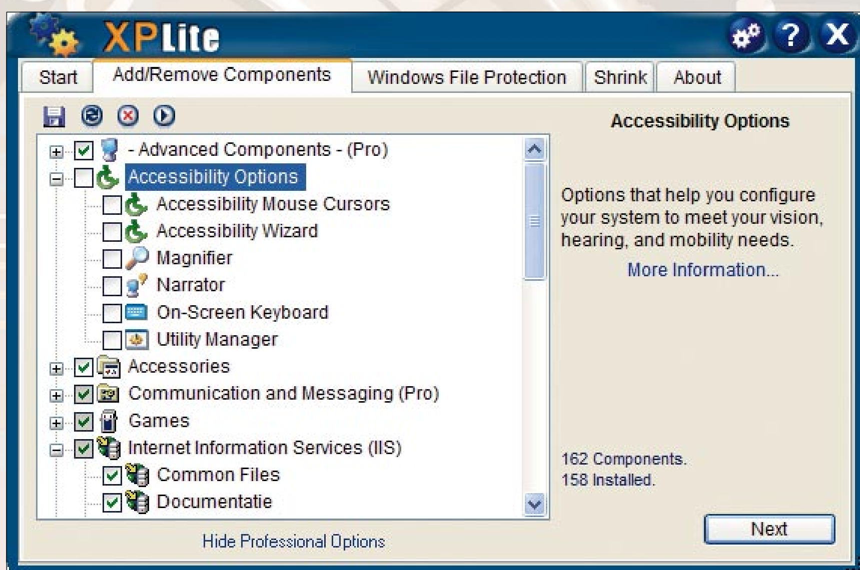
Veel rood, nauwelijks blauw: voor wie van puzzelen houdt.

Gestript (XP)

TIJDSWINST: 3,95 seconden

Uit tips 2 en 3 bleek duidelijk dat er samen met Windows vaak heel wat ballast wordt opgestart. Ook Microsoft heeft er een handje van weg om Windows met allerlei overtollige toeters en bellen uit te rusten. Het probleem is alleen dat heel wat onderdelen zich niet zomaar via het Configuratiescherm, Software laten verwijderen. Een tool als XP-Lite www.litepc.com laat zich echter niet van de wijs brengen en weet toch de schaar in heel wat vaste onderdelen te zetten. Het moet wel gezegd: de gratis proefversie is hierin een stuk beperkter dan de commerciële variant (circa € 27). De bediening is erg eenvoudig: open het tabblad Add/Remove Components en verwijder het vinkje naast de onderdelen die je uit Windows wil lichten. Via de link More information krijg je gedetailleerde uitleg. Bij twijfel laat je het item maar beter ongemoeid. Een stevige knipbeurt op ons testsysteem leverde bijna 4 seconden snelheidswinst op tijdens het opstarten. We raden je wel aan een back-up van je gegevens te maken vooraleer je met deze tool aan de slag gaat.

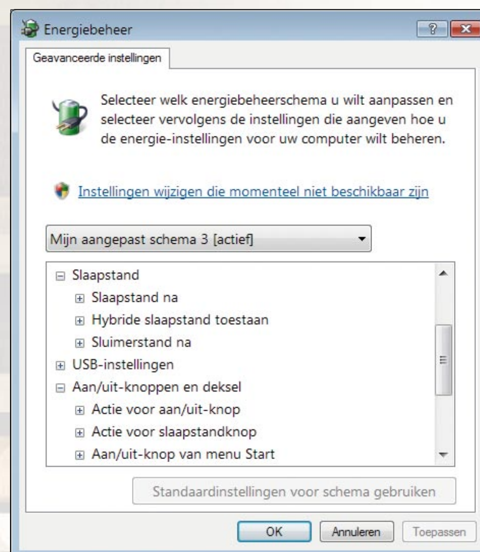
Voor een 'full monty' moet je wel centen op tafel leggen!

Afsluiten

TIJDSWINST: circa 105 seconden (stand-by)

Vista: sluimerstand of (hybride) slaapstand?

Het lijkt wat vreemd: een item als 'afsluiten' in een artikel dat over het versnellen van de opstarttijd gaat. Toch heeft de manier waarop je Windows afsluit een directe impact op de opstarttijd. Veel gebruikers kiezen namelijk standaard voor Afsluiten, waarna Windows evenals je toestel geheel uitgeschakeld worden. Er zijn echter een paar handige alternatieven. Zo kan je ervoor zorgen dat Windows alle openstaande documenten en toepassingen naar het RAM-geheugen wegschrijft en bepaalde onderdelen van je pc vervolgens onder (minimale) stroom houdt. In XP heet dat Stand-by, in Vista Slaapstand, en deze toestand zorgt ervoor dat Windows de volgende keer stukken sneller opstart. Alles wat in het RAM-geheugen zat, verdwijnt natuurlijk als de stroom uitvalt. Speel je liever wat op veilig, zorg er dan voor dat de geopende toepassingen en documenten (ook) op je harde schijf worden weggeschreven alvorens de pc zich uitschakelt. In XP heet dat Slaapstand, in Vista Sluimerstand. Het opstarten gaat nog altijd merkbaar vlugger dan wanneer je Afsluiten had gekozen, maar kan niet tippen aan de vorige slaapmodus. Vista voegt er trouwens nog een derde slaapmodus aan toe: de hybride slaapstand, die de gegevens niet alleen naar het RAM-geheugen, maar – bij wijze van back-up – ook naar je harde schijf wegschrijft.

Herinstallatie

TIJDSWINST: 88,13 seconden (91,82 seconden na tip 3)

Het is misschien niet prettig om te horen, maar in de meeste gevallen zal een complete formattering en herinstallatie van Windows de grootste tijdswinst opleveren – zeker als je systeem ook nog eens geplaagd wordt door malware die zich maar niet met wortel en tak laat uitroeien. Herformatteren en herinstalleren doe je met behulp van de installatie-cd/dvd van Windows. Uiteraard is dit een destructieve operatie, waar je maar beter niet aan begint voor je alle belangrijke gegevens hebt veiliggesteld. Zodra Windows dan weer op de rails staat, voer je wel best zo snel mogelijk alle noodzakelijke updates uit. Daarna kan je nog eens tip 3 op je systeem loslaten, want ook hiermee schraap je nog wel enkele seconden starttijd af! Hoe je Windows opnieuw installeert, lees je in de workshop op pagina 36. ♦